

Ezen lapok minden héten egyszer, u. m. kedden, csütörtökön, pént. és vasárnap jelennek meg. Előfizetési ár félévre Buda-pesten házhöz-hordással 5 ft., borítékban 6 ft., postán borítékban 6 ft. ez. p. A hirdetések minden apróbetűs hasábjárát 5 (öt) ez. kr. fizetik.

Kedden

176.

Majus 6. 1845.

Előfizethető helyben a kancellariátusban, gránátos-utczai Dlabhy-házban 1061k szám alatt, és minden császári királyi postahivatalnál. — Az ausztriai birodalomban a külföldre menendő példányok, csak a bécsi császári postahivatalnál rendeltethetnek meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Ujabb emberbaráti adakozások az inséggel küzdő árva- és szepesmegyei szegények részére. Töredékeszmék a stáshatalom feladása fölöttünkben II. Müipar az ausztriai monarchiában. Megyék: Zágrábi közgyűlés. Zemplénben is nyomor! Budapesti hírharang. Felszólítás a magyar orvosok és természetvizsgálók I. évi augusztusban tartandó nagygyűlésük érdekében. Magyar nevelési társulat. Pesti műegyesület. Magyar gazd. egyesület kormányzó választmányának apr. havi ülése. (Vége.) Váltóüggyvéd vizsgálati hírdetés. Hirlapi szemle. Ausztria. Külföld. Nagybritannia. Franciaország. Spanyolország. Németország. Amerika. Afrika. Egy. Hivatalos és magánhirdetések. Lotériákban húzott számok. Nemzeti színházi előadások. Gabonaár. Stáshatalom árkelete. Dunavízjárás.

MAGYARORSZÁG és ERDÉLY.

Szerkesztőségünkhez az árva- és szepesmegyei szegények részére mult számunk óta köv. emberbaráti adakozmányok folytak be p. p.: Aradról t. ez. Aczel János ur 10 ft., Szabó Lajos ur 1 ft. — Teszen (a mult számunkbeli 50 p. ft. 40 kr. és 1 arany részlettel) a kezünkkel levő ujabb adakozási összeg 61 ft. 40 krt. p. gőben és 1 aranyat. — Begyűlt pedig mostanig Árva részére összesen 9331 ft., 20¹/₂ kr. pengőben és 13 db arany.

A szepesmegyei szűkölködők részére szinte Aradról beküldött t. ez. Aczel János ur 10 pftot, Szabó Lajos ur 1 ft. pengőben. Teszen (a mult számunkban kitétt 162 pft. frinttal) az ujabb adakozási összeg 173 ft. pengőben. Begyűlt ennélfogva szerkesztőségünknek Szepesmegye részére mostanig 1196 ft. 32 kr. pengőben és 1 arany.

(Töredékeszmék a stáshatalom feladása fölöttünkben. II.) Hogy honunk politikai fejlődésének azon stadiumán áll, melyen a felelmezés minden viszonyunkban megindult, a nemzetestnek minden műszere pezsög, és bizony nem épen szelid forrásba van hozva, — azt ki közelebbi husz éves mozgalminkat csak távulról is némi figyelemmel kísérte, kétségbe épen nem vonhatja.

Szerterajoskodnak maig az életre kelt nemzetetők a helyhatóságok, a törvényhozás, a socialis élet terén; felrúzva megintatva minden vonatkozások: nemzetiség, vallás, elv és jog tusában egymással, a nemzeti szétváltság őrvenyeit, mint megannyi oszlató elemek, aggasztóan tágitók, — felhalmozva a keserű gyűlöletesség és bontó egyenetlenség gyűlékony anyaga; terjed e mellett, félelmes progressióban terjed, az erkölestelenedés maszlagja, sőt az ittont ottont polgárvér füstje között felfeltűnedeznek immár a vandaliszmusnak és anarchiának iszonyú rémei; a fenálló tekintélyekkel egyült megintatva a közrend és esend, és e helyett, mióta kivált közviszonyink gyakorlati értelem helyett prókátori meddő fogalomtudakosságának, fontoló cselekvőség helyett üres szószátyárkodásnak estenek martalékul, mindenütt és mindenben csak a nyers önkény és dühös pártszellem dúlong; de sőt maga a socialis élet sem maradhatta fertőzötlen, miután a féket nélkülöző szenvedély a szende háziasság szűz rejtekeibe is behatott. — Ez, ez honi állapotunk élthű rajza, társadalmi bonyolodalminak épen nem túlszárított leírása!

Ha e mozgalmak vezéreit kérded: hol husz éves keserű túsáink után az eredmény? oda mutatnak büszke öntudattal a gyakorlatlan tervek papirhegyeire, felszámolják az egy mást mulatságosan üző indítványok ezreit; ujjal mutatnak a socialis téren gombakint egy éjen át felútt, többnyire igen sovány 's némi részben a zavarchaost szaporító egyletekre; oda végre az étellel azonosulni nem képes, részben végrehatatlan, nem egy esetben végrehajthatatlan, ujabb törvényeinkre; — kiképezett életerős alakra, de csak egyre sem képesek mutatni!

Ha továbbá kérded: hol 's miben rejtezik hát az ok, mely miatt ennyi erőfeszítés dacára, közügyeink az eredmény negatíván zátónyán maig megfeneklenek? feleletül veszed a kölcsönös recriminációk hosszú lajstromát: az alsó tábla, a felléggő theoriák szelvézes régióban eltévelyedett, gyak or la tanná lett; a felső tábla pedig ellensége minden korszerű haladásnak, historiai előjogaiból nem tud kibontakozni, lehetlen né vált; a kormány vagy nem tud, vagy nem akar, mindenek felett pedig nem nemzeties, nem parlamentaris, nem felelős: míg más részről a végrehajthatalom organumainak, a megyehatóságoknak, mint mellyek egy feneketlen democratiával eltöltve, néhány szöhös bábjáivá aljasultak, és mintegy természetes feladásuknak képzelik mindenben a kormánynyali ellenkezést; kormányozhatatlanságáról hallasz szót emelni, — ismét az idegen nemzetiségnek makacsul vonakoznak az uralkodó elemmel egybeolvadni; az ellensorokban pedig hallod, mikint hogy a magyar elem, mely pedig sem számi, sem értelmi, sem vagyonságai túlsúlylyal nem bír, minden idegen nemzetiséget elnyelni, kiirtani törekszik; — népképviselő! független, önálló helyhatóság! centralisatio! éves parlament! szabad sajtó! erős kormány! így hangzik a bábeli zavar, mely husz hosszú év óta e szegény hazát a desorganisatio vészhabjain, kalauz és delejtű nélkül ide 's tova hanyván, mindeddig biztos révpartba evezni nem engedte.

Minden osztály saját érdekeit, minden pártfelekezet tulajdon panaceaít tolja feleletül elédbe, — az állapotok mélyébe beható, felvilágosult öntudattal vajmi gyéren találkozik; pedig előbbi értekezésünkben felhozott fejtegetéseink nyomán, mi közel fekszik hozzánk szomorú állapotunknak kielégítő felvilágosítása!

Mert hiszen vajjon ki nem ismert az első cikkünkben részletesebben mondottak után, szerencsétlen zavargásaink

között tényerőink azon rendszeretlen, központosítottan, irányzatlan működésére, mely a stáshatalomnak — a nemzeti műtételek ime leghatályosb emleltjüének — magasztos kezességét nélkülözve, ép oly kevéssé fejlődhetik ohajtott sikerre, mint nem a rendetlen tényvagyótól felhevült ifjonecznak rakoncátlan törtétesei, midőn azokat a higgadt tapasztalás érettege nem vezérli? ki nem ismert e hoszas, sikernélküli tusában ama nemzeti vajudásra, mely egy ügyes szűlész hiányában, mi az idő méhében foganszott, azt, létrehozni nem képes? Ki nem látja át végre azt, hogy ez oszlató mozgalom tömkelegétől a nemzetetők conföderatiójának nagy elve távol van, melly iménti fejtegetéseink szerint is egyedül képes a hajdani alakok felelmezett alkatrészeit összegyűjteni, és egy új korszerűbb egészszé képezni?

Dehát hol és miért késett el ennyire a stáshatalom szentesítő, terményítő, irányító erélyével?

Mi ugyan az elkésett menteni sem nem tudjuk, sem nem akarjuk, de mélyebben lepillantva polgári alkotmányunk aknáiba, azt megfejteni igen is képesek vagyunk.

Vizsgáljuk csak a nemzeti műtételek gyárhelyeit, 's lássuk ezek szerkezetében: mi szerep jutott a kormányoknak? Ugyan csak helyhatóságainknál, mellyekben a nemzet pezsög élete leginkább lüktet, hol a tények első csirái: az eszmék fogantatnak, tenyésztetnek, irányoztatnak, a stáshatalomnak semmi megelőző behatása; ez tehát municipiumainknál akint, hogy egyetemiségi typusával, az eszmék genesisébe és neveltetésébe kellően befolyhasson, képviselve épen nincs 's ennél fogvást a tények embriói a kormánynak mérséklő, egyensúlyozó, egyetemiségi behatása nélkül születnek meg. Hogy tehát illy szerkezet mellett erélyének lezélyesebb részét nélkülözi, azt kétségbe nem hozhatja senki, ki csak fel-fogni képes azon varázshatást, mellyet az ügyis túlfogások kebleket villámsebességgel megható eszmék, kivált miután ezek kiképezett selfgovernment-ünk (önkormányzati rendszerünk) terjedelmes hatáskörénél fogvást, olly rögtön, olly gáttalanul tényekké testesülhetnek, közügyeink folyamára gyakorolnak! Minden hatása csak amnyiból áll, hogy a befolyásán kívül létre jött tényeket a törvényesség medrébe visszavezesse, vagy hogy jó magyar szólásmóddal jellemezzük e szerepet: hogy eső után köpönyeg legyen — és istenért! e hatását is milly mulatságos küzdelemmel, milly tömördek költségpazarlással, mindenek felett pedig, milly semmi eredményre képes gyakorolni, midőn végrehajtó eszközeinek — a helyhatósági tisztviselőségnek — engedelmisségére, sőt ne tagadjuk: legtöbb esetben még csak jó-akarataira sem számíthat, mint melly egyfelül hivatal után epekedési lázában, választóinak kenyéru szeszélyeitől függve, kormányiránti függését szép allegoriának tekint, más felül pedig teljesen biztos, mikint hogy tisztí fellépéseiben a helyhatóságok ellenpolaritásának hódolva, a „Nos universitas“ bő köpenye alatt hathatós menedékre talál, az ugy is csak amollyan ködfátyolkép gyanánt fölföltűnedező stáshatalom irányában. És kérdjük most az elfogulatlan józan ember-agyat: ez ünneputáni, némi szini mennydörgéshez hasonlító hatás olyanszerű-e, hogy azzal a világnak bármelyi kormánya, a közügyek élére hozzáillő komoly erélylyel állhasson?

Országgyűléseinken — nemzeti manifestatióink e második színhelyén — még ennél is nemlegesebb az egyetemiségi közérdekét személyesítő kormányunk állása. Mert hiszen tudjuk, mi üres illusióvá korcsult kezdeményi hasonjoga, mi semmi szerepe a tanácskozások folyamában, — melly pedig több, kevesebb körülírással minden más nemzetek alkotmányainál rendszeresítve van — melly befolyást pedig a nemzet esendesebb idejében az elnökségek által gyakorolt vala, azt minden egyéb tekintélyekkel egyetemben eltörölte a nap, 's kivált mióta a kerületi ülések diplomaciai jelentőségüket tettleg kiváya, azok határozatai amollyan „maradjon“ forma vitákkal, mellyekbe rendszerint a zöldtáblával a főszegek karzat is példás egyetértéssel részt szokott venni, vitetnek országos üléseinken keresztül, épen semmivé lön. De mi mai országgyűlési gyakorlatunkban legmulatságosb. a kormány ez organum által a nemzet valódi nyilatkozatairól, és a fenforgó kérdések körüli sympathiáiról sem képes bizonyosságot nyerni, mióta tudniillik amaz épületes tan, miszerint a követ a kerületi ülések tanácskozásainak mérlegébe magán-meggyőződését, habár ezek küldőink utasításaival ellenkezzenek is, minden polgári bünyöves nélkül bátran oda vetheti, egyszer megállapított; sőt az országos ülések szavazásai is ügyes elvonulás, avagy a kérdéseknek akinti összeállításával, hogy a követ magán meggyőződésével utasításai irányában buvócskát játszassék, akint esavartatnak el, hogy a nemzet érzelmei barometrumául teljességgel nem nézethetnek.

Imillyen furfangos prókátori fogások tömkelegében, illy erkölestelenítő tanok mellett, mik által a honmaradt szigorú küldők leginkább követeik dús napidijaiknak fizetésében élvezik utasításadási felszegek jogukat, a kormány pedig egy erőszakoskodó fraktiónak fövetlen zagyalékaival mystificáltak inkább, mint értelmezettek — mi egyéb hatása marad fen legtöbbnyire a stáshatalomnak, mint a „vis inertia“ szerencsétlen erélye, a szomorú „vetonak“ mindent megdermesztő élettelenesége!

Ne ámitassuk magunkat tovább: bármit hirdessenek a közzavar bonyolalmaiból szomorú jelentőségüket kivított ugy nevezett statusféraink; jelenlegi rendszerünk mellett nincs rézs, nem létezik alkalmas műszer, mellyel a status-

hatalom a szemére lobbant éleállást eszközölhesse; pedig viszonyinknak ez abnormitása annál reményesebb, minél bővebben mérgezhető be közjelműnket a gyanuskodó bizalmatlanság, a szűkkeblű féltékenység, és mármár féketlen anarchia alkatrészeivel azon töredék, melly ledorongolva a tények teréről az ellensúlyzó stabilitási elemet, annyi évek óta maga maradt a mozgalmak esaterein!

Mit a fentebbiekben közügyeink jelenlegi szomorú állapotjáról részletesebben elősoroltunk, az viszonyaink tökéletes szétbomlását, 's már majdmajd feloldhatlan esomóvá összevissza kuszáztatását, kétségen kívülnek teszi; valamint azon aggasztó körülményt is eléggé feltűnteti, miszerint annyi felosztató elemek között az ujalakzat reményeszlő erélyével mozgalmaink tömkelegében, miután ellensúlyozatlan, szabályozatlan? irányozatlan működéseink minden eredményt lehetlenitene, sehol de sehol sem találkozik; hogy tehát a stáshatalom rendező, alakító közbeszólásának végperce megjött légyen, miután az új életműszerezés utáni vágy, az ingatagság vészhabjain olly hosszú évek során hányatott nemzetünkben is, általánosan felébredt már, és még csak azon fractio is, melly pedig különben a kormány szilárdítását nem számítja legfőbb feladásai közé, elhírült bizalmatlansági szavazatával, mintegy akaratlanul oda mutatott a nemzettest fekélyes sebhelyére, mellynek eve öntudatlan meggyőződése szerint is sokkal mélyebben hatott, semhogy már megkísértett szerekkel orvosolhatótnék, habár nem volt egyszersmind elég erélyes a „mea culpa“ magára is töredelmes bünbánással elmondani.

És hála kormányunk ernyedetlen türelmének, hála feladása magasztos felfogásának, a felszólítás az események hatalmától is támogatva, ha nem esalnak némelly jelenségek, fölötté eredménytelenül nem hangzott el! A stáshatalom cselekvőségére, erélyes föllépésre elszántnak látszik!

Örömmel üdvözöljük tehát azt e téren, mellyen milliók hosannái között, hoszu veszélyes nyavalyánkat kigyógyítani, és az eredménytelenség zátonyan megfeneklett statusjankat a teljesedés révpartjába bevezetni törekszik. Benne a hon rég várt szabadtóját annyival tisztább örömmel üdvözi, mivel őszinte loyaltását ezuttal sem tagadja meg, és jövő esekévi műszerét ismét csak törvényeink aknáiból bányásza elő, napvilágra hozva azok mélyeiből a megye főkörmányzóik tisztos os alakját azon régi tiszta eredetiségben, miúvel azt elődeink alkotmányunkba kezdetlőtől beleszórták, 's legközelebb az 1723. 56. cikkben részletesebben is körülírták.

Az egész magyar világ hallatára — 's bár e szavunk is hatna a vaskaputól a Kárpátokig — fennen hirdetjük azon meggyőződésünket, hogy böles kormányunk a megye főkörmányzóit hivatalok hajdani typusának visszaállítási törekvéseivel a törvényesség renditheten terén van, mellyen hazáját tiszta kebellet szerető minden honpolgárnak közremunkálását teljes joggal igényelheti — ne ingadozzék a törvényesség ösvényén, bámi vést kárognak ama politicus hol-lóink, kik e szilárd fellépésben ön félsegek eszmék testesítését nem látva, — mivel az éleállást ön zavartfogalmak szerint értették — régi taktikájukhoz: az igazgató gyanusítás-hoz folyamodnak — bármint hurogjanak, kik a rend világosságában setét ármanjuk végöráját megkondulni érik, kik a formaszabadság nyomorult fogalmán tul nem emelkedhetve, a rendet a szabadsággal ellentétbe nem épen rég kívánták hozni; a szabadsággal, melly maga is nem egyéb, mint a külbelülről legképezettebb rend! — haladjon tehát ingatlan szilárdsággal, haladjon a legvégsőbb eredményekig!

Jövő cikkünkben néhány szóval fejtenjük meg az elő-bocsátottak fonalan szerény nézetünket a stáshatalomnak jelenlegi feladásáról, és ennek megfelelőleg a megyei főkörmányzóik rendeltetéséről, és ezzel be is fejezzük, talán hoszszúra is font elmékedésünket nemzet-életünk e jelentékeny fordulataról. —

(Müipar az ausztriai monarchiában.) Czörning K. az ausztriai es. k. számitási igazgatóság statistikai osztályzata elnöke a monarchiának 1844ki öszves gyár- és müipara kimutatását szerkeszté, mellyek szerint 1844ben következő értékű gyártmányok készítették:

Gyártmányok földből vagy kőből	30,360,000 p.ft.
Üveg és tükörárúk	17,500,000 "
Vas és vasárúk	32,000,000 "
Más ércz és érczárúk	27,781,000 "
Hajóépítés	2,150,000 "
Papír	8,190,000 "
Gyapotárúk	45,000,000 "
Len és kenderárúk	75,000,000 "
Selyem és selyemárúk	58,000,000 "
Posztó és gyapjuárúk	71,740,000 "
Bőr és bőrárúk	61,566,000 "
Más állati czikkek gyártása	37,500,000 "
Ser és pálinka	46,600,000 "
Vegyteni czikkek	51,891,000 "
Czukorgyártmányok	15,000,000 "
Mechanikai készítmények	7,110,000 "

Összesen 593,448,000 p. ft. Ha ehez még a kisebb müipar készítményeinek értéke 201,599,000 p.ft. számítottatik; az öszves gyár és müipar által előállított érték 795,047,000 p.ft. rúg, melly summat a szerző kerékszámával 1000 millióra tehetni véli, mivel Magyarországból sok adatok hiányzanak.

Azon summa a tartományokra nézve így oszlik el:

	Gyáripár.	Műipar.	Összesen.
	ft	ft	ft
Alsó-Ausztria } Bécs } a tartomány	35,840,000	15,075,000	60,915,000
Felső-Ausztria	35,947,000	10,982,000	46,929,000
Stajerszág	21,430,000	10,413,000	31,843,000
Karinthia és Karniolia	15,401,000	7,913,000	23,314,000
Tengerpart	15,547,000	7,381,000	23,028,000
Tyrol	8,633,000	3,313,000	11,947,000
Csehország	18,000,000	7,013,000	25,013,000
Morva és Szilézia	110,341,000	31,336,000	141,680,000
Galiczia	62,592,000	16,433,000	79,026,000
Dalmátia	28,504,000	13,516,000	52,020,000
Lombardia	1,177,000	2,017,000	3,524,000
Venece	89,336,000	33,618,000	122,964,000
Magyarország (mennyire tudható)	60,142,000	—	60,142,000
Erdélyország	16,328,000	11,706,000	28,134,000
Határvidék	6,133,000	4,997,000	11,130,000
Összesen	593,418,000	201,599,000	795,017,000

Minden külön iparágak a legrészletesebb adatokkal egyetemben tárgyaltnak ezen munkában, így p. o. a gyapotfonó-gyárakról mondatik minden tartományban, hány gyár, gép, orsó, munkás, gyapotmennyiség a raktárban, minden szám-beli fonalmennyisége, czérna, használható és nem használható hulladék 'sat. mely főadatokból ezeket közöljük:

	Gyár	Orsó	Munkás	Gyapot mennyisége 1844-ben. font.	Készített czérna 1844-ben. font.
Alsó-Ausztria	40	371,970	7493	11,671,950	8,557,903
Felső-Ausztria	4	43,864	324	579,623	430,729
Stajerszág	1	5948	148	289,575	213,899
Karinthia és Karniolia	1	3340	164	167,009	135,270
Tengerpart	1	13,500	317	599,494	474,438
Tyrol	17	132,720	2272	3,554,573	2,504,774
Csehország	81	356,546	7524	7,151,877	5,515,537
Lombardia	26	87,580	2997	5,621,475	3,653,410
Venece	1	800	26	679	679
Összesen	172	988,238	21,265	29,660,315	21,489,619

Ezen kívül a gyapotfonal bevitele volt 1844-ben 46,956 mázsa.

Felhasználott 230,000 mázsa	
6 millió gyapotszövetre	21,500,000 ft értékben.
4 millió appetiroztatott	1,500,000 "
A fonal és szövetszinezés került	2,000,000 ftba "
Nyomatás	15,000,000 ftba
Fuvarozás, kereskedelmi provisio	5,000,000 ftba

Összes érték 45,000,000 ft vagysis a nyers gyapotnak ötszörös értéke, mellynek előállításában 360,000 ember foglalkoztatott, vagysis az összes monarchia lakosságának századrésze.

Megegyék.

Zágráb megye apr. 29-iki közgyűléséről a zágrábi német politikai hírlapnak apr. 30-iki sz. imogy tudósít: Tegnap közgyűlésünk a párt-elkeseredés ugyanazon befolyása alatt, 's a kölesönös ingerültség hasonló kitérésai között ment végbe, mint az ezt legközelebb megelőzőt; 's talán legzajosabb, egyszersmind legeredménytelenebb volt mindazon gyűlések közt, mellyek kárhözatos szakadásunk óta a megyében tartattak. A kortések mindkét részről nem sokkal kevesebb számmal voltak jelen, mint az utolsó gyűléseken. Ugyanazon biztosító elővigyázati rendszabályok tetteket: a pártok az országház két udvarában egymástól elkülönítve állottak, 's a zöld asztal azon csarnokban, melly a két udvart ajtóktól kapesolja össze, vala felállítva: katonaság örködött a házban belül és kívül. A bányafőispán ő exellja 10 óra után jelent meg, 's éljen és zivio közt foglalta el elnöki széket; mire a gyűlést érlyes beszéddel nyitá meg, annak czélját fejtegetvén 's azon legfelsőbb parancs szükségességére figyelmeztetvén, melly az erre tüstint felolvasott 's a megye RRhez érkezett k. leirat tartalmát képezi, 's melly lényegében így hangzik: Ó Felső. az ezen városban utóbbi időkben történt kikapcsolásokat 's rendtelenségeket tekintetbe vévén, szükségesnek tartá az e városban és környékén a nyilvános rend közvetlen kezelése végett, a horvátországi bánt 's Zágrábmege főispánját kir. biztossá kinevezni, kinek, mint illyennek, a Rendek tartozó engedelmességre 's minden segély nyújtására intetnek. — Ezután következett a már utolsó közgyűlésünkben kihirdetett 's most a Helytartótanács utján mint intézmény a tisztújítás siettetése 's az ennek alapjául szolgáló nemesség összeírása iránt az 1835-iki évi mód szerint. — Erre egy ifju szónok emelt szót, 's kissé hosszasan 's igen általános reflexiókban tárgyalta, mellyben ki lehetett volna: azonban a turopoliaiak részéről félbenszakaszaték, kik zajosan kívánták a nemesség összeírására kiküldött választmány munkálatainak vizsgálata vételét, mit a másik párt ismét vad rivalgásával megakadályoztatott, nem azért, mintha e munkálatok tárgyalását nem ohajtaná, hanem mivel a minden tagot illető szabadszólási jogot fentartatni akará, minélfogva azt követelte, hogy az imint szoló végig hallgattassék ki: de a turopoliaiak ezt egyáltalában ellenék, 's így az ő szónokaik is gátoltattak beszédükben. — A mennyit e közzajgásban a nyilatkozatokból biztossá ki lehetett volna, a turopoliaiak ellenrészének szándéka volt, az említett kir. leiratra nézve oly értelmű ovást íktatni a jegyzőkönyvbe, miszerint bánt ő exelljának kir. biztossá kinevezetése csak addig lehet érvényes, mig ebeli működését az itteni viszonyok szükségessé- gét, de állandónak azt nem értheti: mit azonban — mint-hogy semmi összefüggőt kihallgatni a pártok nem akartak — teljesen ki nem fejthetett. — Miután elnök ő exelljának minden kísérletei sikertelenek voltak az iránt, hogy a Rendek egyrészt a szólásszabadságot 's a háborítlan kölesönös kihallgatást ismerjék el, és másrészt az összeírás irományok tárgyalását 's a legfelsőbb leirat iránti véleménynyilatkozatok elha- lasztását fogadják el mindaddig, mig amaz irományok át

nem vizsgáltatnak, és mintán a kölesönös elkeseredés, melyet a langy tavaszi eső sem birt csillapítani, kétórai kiabálás és tombolás után magának utat tört, ő exellja a gyűlést 1 órakor elosztatta, — másnap lévén az folytatandó.

Zemplénben is inség, és nyomor! mit — fájdalom — az itt következő, 's hozzánk hivatalosan érkezett levél tartalma világosan tanúsít:

„Tekintetes szerkesztő ur! Azon inség és nyomor, melly Arva és Szepesmegyékben *) oly rémitő alakban előtűnt, már Zemplénmegye két kerületében is mutatkozik! A sztakesini és sztropkói kerületek szolgabírának f. e. szent György hava 2-ik 's következő napjain folytatva tartott évnegyedes közgyűlésben felolvasott jelentései szerint ugyan is, a leg-utóbbi aratás silánysága miatt az említett kerületekben számos helységek az inség és nyomornak oly fokára jutottak, hogy csak a megye atyáskodó gondossága 's nemeskeblű felebarátok segedelmei óhatják meg küzödt az éhenhalás rémitő veszélyétől. Midőn pedig embertársaink egy részét már is éhség küzdelmei közt sýnlődni sajnálva szemléljük, aggasztó érzésekkel kénytelenítettünk még a jövendő viszontagságát tekinteni, mert az említett kerületek lakosai általában minden természetnyökből kifogyva, a vetnivaló magnak teljes hiányában, jövő élelmök fentartásáról és biztosításáról epesztő kebellet aggódni kénytelenítettünk. A körülmények illy szomorú helyzetében Zemplénmegye rendei polgári kötelességöknek tartották, oly intézkedésekről gondoskodni, mellyek ez inség pusztító nyomait legalább némileg enyhítsék, 's azon reményben, hogy a lelkes magyar közönség, melly Arva és Szepes szomoru ügyét hazafiai lelkesedéssel felkarolva keresztényi adakozások által rögtön segedelmet nyújtani ügyekezett, ezen felebaráti részvétet, inséggel küzödt zempléni honfitársaitól sem fogja elvonni — folyó évi szent György hó 24-én 643/20 szám alatt költ határozatnál fogva, nekem tették kötelességül, hogy czimzett uraságotat megyei embertársaink ezen szomorú körülményeiről értesítve, megkérjem és felszólítsam az iránt, hogy nagybecsi lapjában éhséggel küzödt felebarátink számára gyűjtendő segedelmezsékre tért 's alkalmat nyujtani méltóztatssék. Melly szomoru de egyszersmind hivatalos kötelességemet midőn ezuttal teljesíteném, nagybecsi sziveségébe ajánlott különös tisztelettel vagyok. — S. A. Ujhelyben Szent György hó 28-án 1845 évben a tekintetes szerkesztő urnak alázatos szolgálja báró S e n n y e i P á l, Zemplénmegye tiszteletbeli főjegyzője.

BUDAPESTI HIRHARANG. A magyar tud. társaság felsőbb helyről felszólított a legjobb magyar nyelvűtan kijelölésére, melly aztán rögtön használtathassék iskoláinkban. Ez intézkedés igen üdvös eredményü leend, mert eddig minden iskolában más nyelvtan használtatván, főkép az apróbb növendékek nagy zavarba jöttek, midőn egyik tanodából másikba léptek. — Pesten azon szokás uralkodik, hogy minden évben csak három pék süthet ugynevezett vajasztét, 's e jogban évről évre sorban más három pék részesül; eddig mindazáltal többnyire ugy történt, hogy a jog gyakorlói a következő mestertől mindig magukhoz váltották pénzért a jogot. Most Sch. pék kiharadt a vajás-sütséből, nem akarván neki utódja e szépen jövedelmező jogot átengedni. Sch. tehát a szokás ellenére mégis süttött, csak hogy vajás helyett tejfőlösnek czimezé süteményét, és valamennyinél olosóbban árultatá. Ez természetesen rendkívül fölignerle társait, 's egy putton süteményét az utczán elköbzolták; Sch. más puttont küldé, de ezt is hasonló sors érte, Sch. azonban nyomban követte emberét, és az elköbzókat megtámadá, bittal hatalmasan döngteté őket, sőt az egyiket bottöréssel meg is sebesíté, és mindez nappal az utczán történt! Budán minden pék kedve szerint készíthet vajás süteményt, 's Budán krajczáron kaphatni azt, mit Pesten garason kell fizetnünk, és vérengzés sem történik. Vajjon mily áron kellene például a borjuhúst fizetnünk, ha csak három mézszáros bírna joggal annak árulására? Világos! — Pesten új nemét kezdik a lo-pásnyak gyakorlani, urasági inasruhában lappong tolvajok nagy számban mennek reggel, 's figyelnek, hogy nem halanak-e valahol ruhát poroltnak? Ha igen, ugy oda mennek, ujjal összehajtogatott czimtelten levélkét adnak a poroló kezébe, azon kéréssel, hogy hamar vigye be a tekintetes vagy nagyságos urnak, mert az ügy igen sýlős, és a válaszra várakoznia kell. A poroló bemegy a levéllel, 's a tolvaj odább áll a ruhával. — Ebtvös „Falu jegyzője“ 3dik füzeté is megjelent már, 's tartalma érdeket gerjeszt. — Mult szombaton Teleki László gr. „Kegeyecz“ című szomorujátékára botránnyig kedves néző jelent meg, ámbár Lorbalfai Róza jutalmára adott, mi már magában teli házat érdemelt volna. — Lendvay „Matild“ régi francia drámát *) választá jutalmául, 's nem tagadhatni, hogy ócskaságok előadása sokkal kényelmeseb, mint új színművek betanulása, főkép szép tavaszi időben. Telik-e abban aztán a közönségnek kedve, vagy nem, ugyan ki gondolna ezzel?! — A játékszíni választmány ismét egy sikerült eredeti drámát fogadott el, czime „Az elsőszülött.“ szerzője a kéziraton nincs megnevezve. Illy elővigyázattal élnének mások is, kik a játékszíni választmánytól irtóznak, mivel azt hiszik, hogy tagjai csak az elnyomott drámáikról sohajtatásból kívánnak táplálkozni. —

„Felszólítás a magyar orvosok és természetvizsgálók folyó évben sz. kir. Pécs városában augusztus 11-ken 's a következő napokon tartandó 6dik nagygyűlésök érdekében.“ — Századokon keresztül isten legnagyobb átká — az egyetnem-értés 's nem egyesülhetés — dult a magyar magán- 's polgári életben, 's annyi vizsaly és szenvedés után, a gondviselés megszánva tán e nemzetet, ébreszté a socialis téren mindinkább bokrosan mutatkozó egyesületi szellemet, reményöl boldog átalakulásunkra, vigasztaló kilátásul egy szebb jövőbe: méltán üdvözöljük tehát már csak e szempontból is e felébredt egyesületi szellemet, méltán minden egyesületet mellyekben e szellem nyilatkozik. — Minden méltánylás és tisztelet mellett, mellyel minden hazánkban keletkezett hasznos czélú egyesületet iránt viseltetünk, nem kételkedünk nyilatítani, mikép legnagyobb figyelmet igénylőknek azokat tartjuk, mellyek hazánk parlagon heverő természeti kincsét megismertetni 's felhasználni, és így a természeti tudományok megkedveltetése 's művelése végett alakultak; mert ha végig nézünk más nemzetek kifejlődésén 's jelen jólétök magas állásán, hazánk, ezen természettől leggazdagabban megáldott ország, anyagi 's szellemi szivreható szegénységének egyik 's főokát a természeti tudományok általános elhanyagolásában találjuk; ezen elhanyagolással párhuzamban jár az orvosi rend és rendőrség — nálunk sok részben még az Orszénál is alantabb állása. (Lásd Fényes statisztikája 3ik kötetében.) Majd ha a természettanok illő felhasználásával gyáripár, mesterségek, mezői gazdaszat 'sat., felvirágoznak, akkor e hon polgárai anyagi jólétökben érezni fogják, mikép valódi lelki éldeletet 's szellemi jólétet is csak a real tudományokra épített valódi műveltség nyujthat; melly ha e hazában szélesen elterjedend, az orvosi rend állása is csak emelkedhetik, 's a gyógyászat egy kontár papja sem lesz többé képes valóban csudálandó!! csudákat művelni. Illy meggyőződés szülte közérzetből, a még köztünk élő szent öreg az orvosi rend egyik legtisztelendőbb és bajnokja 's több lelkes egyesek közremunkálása után támadt a magyar orvosok és természetvizsgálók évenkénti összejövetele, — mellyben mind azok, kik az orvosi 's természettudomány bármely ágával p. o. állat- ásvány-vegytannal, fűvészet- vagy gazdaszattal foglalkoznak, mint szinte — az archeologia is egyik szakosztályba felvétetvén — a régiség baráti is minden politikai színezet vagy nyelvkülönbség nélkül — mint ezt a tudomány érdeke kívánja — teljes joggal részt vehetnek. — Sokkal inkább tiszteljük az olvasó közönséget, hogysem — főkép a főlebb érintettek után — ezen gyűléseket czélját, hasznát 's más egyesületekhez viszonyait bővebben fejtegetni szükségesnek tartanók; most midőn annak korszerűségéről azon egymással vetekedő részvét, mellyel az nemesek hazánk egymástól távolabb eső részein, de a szép testvérhonban Erdélyben is fogadtatt, minden kiáltó szónál hangosabban szól. A magyar orvosok és természetvizsgálók, egyéb czélla és okok mellett, a minden magyar imájában foglalt szent ohajját, a testvér hon polgárai egyesülését körikköz képest tetlegesen elősegítendő, a mult évben Erdély fővárosában Kolozsvárt sereglettek össze, és így mint a mult évi nagy gyűlésehnöke Teleki Józ. gr. Erdélyország lelkes főkörmányzója megjegyzé: ez volt az első alkalom a mohácsi gyászos eset óta, midőn a testvér hazafiak közös ügyeik feletti tanácskozásra összejöttek; a végett ugy akará, hogy épen ott, hol évszázadok előtt a leélt dicső kor estéjén a két hon fiai egymástól gyászbán váltak el, most egy virradó kor hajnalán több reményűlen ismét Mohácsnál találkozzanak; mert a mult évben Kolozsvárt az idén nagygyűlés helyéül Mohácshozigen közel eső sz. kir. Pécs városa választatván, ide ígértök szerezint Erdélyhon minden rangu 's több magas állású lelkes fiai is mint várva várt tagtársak előjövendők. — Nem kételkedünk, mikép már csak ezen körülményél fogva is, kiválólag az idei gyűlésben hazánkából a természettudományok minden rendű — 's bizonyosan sok magas állású — baráti 's pártolói részt veendének; — annyal inkább, mert nem említve a természet — 's történetani kincsekkel egyiránt dús Baranya vármegye, Pécs városa 's vidéke nevezetességét; Pestről gözhajón egy nap alatt történhet kellemes utazás; ő exja Scitowszky János pécsi püspök — ki a gyűlésekben az elnököletet vinni szives leend — a tudományok iránti hő szeretettel párosult kegyességre következtében, lelkes Baranyamege sz. kir. Pécs városa, casinói 's orvosi egyesületből alakult állandó választmány, megyei tiszteletbeli fő- 's pécsi gyakorló orvos Hölbling Miksa, mint a gyűlés egyik titkoka közremunkálásából a gyűlés minden tekintetben érdekesítésére 's a vendégek elfogadására már is oly előkészületek tetteket, mikhezképest az ez évi nagygyűlés a legfényesebbek egyike leend. Idejárul még ő méltóság Bathhány Kázmér gr. valódi magyar szivessegű ígérete, miszerint a fürdőjéről nevezetes Harkányban — hova a hongyülés alatt szokás szerint kirándulanduk — és síklősi várában természet-buvar vendéget személyesen elfogadandja. A gyűlés kezdete aug. 11-re lévén határozva, Sik, 9dik, 10ken lesz a tagok szokott beírása. Mi a gözhajózási igazgatóságot megfogjuk keresni, hogy auguszt. Skán inditsen egy hajót Pestről melly még az nap szállítandja vendégeit Mohácsra, hol azok az ide más uton érkezettekkel együtt szivesen fogadtatván, a már ekkor t. i. aug. 8. 9. 10ken készen várakozó illendő bérért fogadott kocsiokon vagy elfogadatokon utjokat Pécsig — melly Mohácshoz csak 3 1/2 mföld — tetszésök szerint még az nap vagy czélszerűbben másnap folytathatják. — Mind-ezekről mint a gyűlés egyéb részleteiről is fogjuk majd a tisztelt közönséget értesíteni. Kelt Pesten 1845. majus 11-én Kubinyi Agoston a magyar orvosok és természetvizsgálók 6. nagygyűlésének alelnöke. Halász Géza ugyanezen gyűlés egyik titkoka.

Egyesületi közlések.

A magyar nevelési társulat a minap leérkezett k. l. intézmény feletti tanácskozás végett f. évi majus 8-án, delután 5 órakor, a nemzeti casino teremében, folytatolagos közgyűlést tartand; mellyre az illető t. cz. tagok egész tisztelettel hivatalosok. — Pesten, majus 2-án 1845. Elnöki meghagyásból Kromperger Antal, titkár.

A pesti megegyesület t. l. Azon t. cz. egyesületi tagok, kik az 1844 évre járó mulajpaikat még át nem vettek, ez-

zel tisztelettel Klausz A. L. endő átvette egyszersmind kézhezvételére beültet R i t t e r

Magy april 24-iki dard-vásárk (tárgyai me — 7-er Mi jos alispán nil Géza Schmid P és ref., T ref. uu. egy vényes tago gery Ant h. ügyvéd e megyei állat pftnyi taksa bön, Hen d ur Gesztiben tatkozó gya kedni. — V mány azon telmében egy deltehetik. bizonyítvány fardatlan műveltség és rai jártasság lapot, 's eg ség adatik az és francziát gi intézmény vetlenül a ti foglatalosság kövde, 's a modások bére ben hiteles kivánatos. A nius havának — Török

V á l t ó tek. kir. Vált legközelebbi közgyűvédi legalább felév mogatandó fo hó 15kéig be lató hivatalát Bodnár J.

Jelenk rendszer a n tekezésének osztaná. A magnások, rák, kik mi lad azonban lakdatnának séhez 100ad sem a másod lennek meg, vasni tudjan sohasem süjt megynéknél egy administ szörnyen illy nyok" felirat életünk, me országgyűlés egyítéste álla mindazt elír lalatok, ha ír alapon épült az illy vállalt anyos orszá könnyebben telben elő ne rájában fonn nem mindig r ezért történte sai azok által legelni, nem nem az agg nemzetet me bővebben fog lendi. — (2 és negyedszer messég adóm maiban e czil Se visszatoro lató centralis mellett mara adómentesség törvényeke dönthetnek, s dül egybezen számban olva milyen? Ist

zel tisztelettel felszólítanak, hogy azoknak egyesületi pénztárnok Klausz A. L. urnál, a városi színház-épületben levő tükörfőben leendő átvétele iránt olyképen intézkedjenek méltóztassanak, miszerint egyszersmind a fenálló szabály értelmét, mely a lefolyt évi műlaphétre belételel rendel az 5 pfnyai részvénydíjakat a most folyó évre befizetelni, kellő figyelemmel venni ne terheltesse. Közli Ritter Sándor, egyesületi titoknak.

Magyar gazd. egyesület. (A kormányzó választmány ápril 24-ai havi ülése. — Folytatásul a múlt számhoz.) Gör A. mérdard-vásárkor, jövő június 7-ik napján, tartandó nagygyűlésnek főtárgyai meghatározottak, 's rövid idő múlva közöltetni fognak. — 7-er Mint új alapító tagok üdvözöltettek Beniczky Lajos alispán, mélt. és főt. Kárner Antal vál. püspök, Mesznil Géza báró, Platthy Mihály udv. tan. és referend., Schmid Pál h. ü. és főpénztárnok, Stettner Máté udv. tan. és ref., Teleki Fer. gr. vlt., Zarka János udv. tan. és ref. uu. egyenkint 200 pfnyai alapítványal. Rendes 6 évi részvényes tagokul megválasztottak: Ágoston József, Csenger Antal, Farkas Ágoston 's Reviczky Friderik h. ügyvéd és táblabíró urak, ugy szinte Erős Lajos somogy-megyei állatorvos ur is. Tagokká választottak végre egyszeri 10 pfnyai taksa mellett Ferenczy László gazdas. titoknak Zsibón, Hóndel Lajos számtartó Bikalon, és Mihalek kasznár ur Gesztiben. — Reméljük, hogy tagjaink szaporodásában mutatkozó gyarapodása ügyünknek ezennel még inkább fog növekedni. — Végre 8-or Elérkezettek mondá ki a korm. választmány azon időpontot, melyben korábbi közgyűlési végzés értelmében egy titoknokai segédnek alkalmazása végett csődület hirdethetik. Az e hivatal megnyerésére megkivántató 's hiteles bizonyítványokkal is tanúsítandó kellek: becsületes tiszta jellem, fáradhatlan szorgalom, szerénység, mezőgazdasági tudományos műveltség és tapasztaltság, a magyar és német nyelven litteraturai jártasság, fogalmazási jó tehetség, ezuttal még nőtelen állapot, 's egészséges testalkat. Egyenlő tulajdonok mellett első-ség adatk azoknak, kik az érintett nyelveken kívül még az angol és francziát is értik, 's kik valamely honi vagy külföldi gazdasági intézetben a tanfolyamot bevégezték. A titoknokai segéd közvetlenül a titoknak alá van rendelve, 's az szabja ki neki rendes foglalatosságát 's teendőit. E hivatalhoz 400 pfnyai évi díj van kötve, 's a miatta a titoknokai hivatalhoz postán teendő folyamodások bérmentve kértnek ki; ismeretlenekre nézve azonban hiteles bizonyítványokon kívül a személyes bemutatás igen kivánatos. A folyamodások és csődület határnapja folyó évi június havának harminczadika. — Pesten, április 25-kén 1845. — Török János s. k., egyesül. titoknak.

Váltó ügyvéd vizsgálati hírtetés. — A tek. kir. Váltófelügyelők ezennel közlirre téteti, hogy kik a legközelebbi alkalommal váltóügyvédi vizsgálatot kívánnak letenni, közgyűlési hitelevéllel, továbbá erényes magok viseletéről és legalább felévi váltóügyi gyakorlatról szóló bizonyítványokkal támogatandó folyamodásukat folyó 1845-ik évi július 15-étől azon hó 15-éig bejáról a tek. kir. váltófelügyelőkhez ennek igazító hivatalában adják be. — Költ Pesten majus 2-án 1845. Bodnár János s. k. bjegyző.

Hírlapl szemle.

Jelenkor (27. sz.) Fabriczy Sámuelről „Két kamrai rendszer a megyékben.“ Szerző a megyei tanácsot, mint értekezésének czime mutatja, két házra — alsóra és felsőre — osztaná. A felsőt alkotná a megyei tisztviselők, főpapok és mágnások, végre a magistratus számát meghaladó táblabírák, kik mint a tisztviselők választandók lennének, hivataluk azonban éltökfogytáig tartana. Az alsó tanácsba befo-gadnatnának a diplomaticusok, kik a megyei terhek viseléséhez 100ad részben járulnak; és végre, kik sem az első, sem a második osztályba nem tartozva, képviselőkként jelennek meg, kikről sz. követelné, hogy magyarul írni 's olvasni tudjanak, legalább 40 évesek 's bünyvadi fenytéstől sohasem sujtattak. E cikk főcélja kiemelni, mikint lehetne meggyéknél a hevenyszelt határozatok elkerülni. Azonban egy administratív testület mozgását nem akadályoztatná-e szörnyen illy szerkezet? — Ugyane számban „Socialis irányok“ felirat alatt közöltetik egy értekezés; szerinte socialis életünk, mely különféle egyesületekben nyilvánkozik, főleg országgyűlés után indult fejlődésnek, 's reformereink az erők egyítése által, mire például szolgát az egész világ, hiszik mindazt elérhetőnek, mi eddig elhanyagoltak; az illy vállalatok, ha iránytalanok, mind a kezdőket, mind az ingatag alapon épült kezdeményt káros befolyással eltemetni szokták; az illy vállalatok, ha higgadtok, vezérre akadnak, alkotmányos országokban gyakoribbak és veszélytelenebbek, sőt könnyebben kivihetők, mint másutt; hogy honunk e tekintetben elő nem haladt, és sok hasznos intézkedés esirájában fonyadt el, ennek legtöbb oka az, hogy a theoría nem mindig mutatkozik a gyakorlati téren kivihetőnek, 's ép ezért történtek az elméletileg reformálóknak megfáradtatásai azok által, kik minden javaslatot az élethez szoktak mérlegelni, nem hazafuflanság szöklaltatta fel a fontolókat, hanem az aggodalom, nehogy a légből kapkodott teoriák a nemzetet megmételtesítsék. Czikkirő igéri, hogy e körül bővebben fog nyilatkozni, 's öntapasztalait honunkban közlenni. — (28dik szám.) „Még egyszer és harmadszor is és negyedszer is. Per quam regulam nem jog a magyar nemesség adómentessége?“ B. E. a P. H. 442, 445, 446. számaiban e czikkre közölté czáfolásnak lenni törekvő értekezés visszatorlatatik, 's megmutattatik, hol lőtt a logikára oktató centralisatio vezére logikai bakot és szerző régi állítása mellett maradvá állandóan vitatja, hogy a magyar nemesség adómentessége távol sem visszaeléssé fajult jogtörés. hanem ös törvényeken alapuló jog, melyeket sem kivételek le nem dönthetnek, sem melegkeblűség ki nem írhat, hanem egyedül egybezőgő értelemmel hozott törvény másíthat. Ugyane számban olvassuk: „A magyar ügyvédi kar miért olyan a millyen?“ Ismét megkönyörült valaki az ügyvédek sorsán,

de ez felesleges, ha magok saját szegények 's gyalázatukra vagy nem tudnak vagy nem akarnak, annyi rázatások után is könyörölni. Ezen uraknál minden felhívás a pusztában kiáltónak szava. Szerző a polgárzat ezen kara alászállásának okát a számuk szaporodásában keresi, ezért kivánatosnak tartja, hogy az állodalom érdekében a törvényhozás e tekintetben erélyes intézkedéseket tegyen. Megvalljuk, mi képzeltetőnek sem hiszünk, hogy e nélkül, mind azon visszaélések, melyeknek naponkint szemtanúi vagyunk, elfojtassanak. — (29., 30., 31. sz.) „Köztanodáink organizatiója“ Kovács Károlytól. A ki tanodáink állapotát ismeri 's elgondolja, mivé alakulhatnának, el kell szomorodnia, nem azért, mintha a bennök foglalkozó egyének buzgósága lenne korholandó, hanem azért, mert tenger akadályokkal kell küzdeniök, hogy lankadatlan munkájoknak némi gyümölcsöt szemlélhessék; tanítóink ép olly állapotban vannak, mint azon pályafutók, kinek kezét lábát összekötik és azután futásra igaztják, verik. — Ennélfogva benső meggyőződéssel ohajtuk tanodáink minél előbbi, minél czélszerűbb elrendezését, hogy időgazdálkodással az ismeretek szerethetőségének mezeje tágíttassék, annyival inkább, mivel a magánnevelésről sohasem remélhetni, hogy a nevelésnek olly általános és hatalmas eszközevé alakuljon, mint a nyilvános oktatás. Szükséges továbbá a tanodák elrendezése; ha nemzeti életünket tekintjük, látni fogjuk, hogy azon tömördek elágazásoknak egyik alapoka honi nevelésünknek organizatiójában rejlik; szívesen elhiszünk, mikép mindezek, ha nem szünni, legalább esekélyítettmi fognának, ha egybezőgő alapszeme által központosítatnának; már pedig ki számíthatná fel ezen özpontosításnak üdvös eredményeit? Helyesen idézi I. Brougham után mottoúl a párta-szakadásokra nézve: „Illyenek a régi rendszer hatásai, elmellőzött nevelése 's elhanyagolt oktatása az ifjúságnak.“ — Értekezés folytatásban megmutatja szerző, milly időrabló az újabb rendszer, a mennyiben jelenleg latin, és magyar nyelven adatk elő a tanulmányok, mi által csak a felszínű 's a törpe ismeretek gyarapítatnak 's mindkét nyelvbüni járatlanság mozdítatik elő; annál fogva, távol attól, hogy minden szilárdabb tudomány forrásait, a classicus latin és görög nyelveket, kiirntani ohajtaná, kívánja, hogy az oktatási nyelv egyedül a magyar maradjon, 's a tanítvány életképessé neveltessek. A ki pedig a tudós pályán kíván maradni, nyitassék széles alkalom Roma 's Hellas örökké tündöklő kincseire juthatni, melyek nélkül alaposagot várni 's elérni nem lehet. — (32d. sz.) „Még egy szó E. urnak a „per quam regulam nem jog a magyar nemesség adómentessége hanem óriási visszaelűsü czikkére“ felirat alatt Rosty Zsigmond tanszékbe emelkedve, a P. H. láthatlan vezérének azon adó fogalmát fejtegeti, kevés de súlyos szavakban, 's megmutatja hogy ezen adómentesség valódi jog, 's nem visszatért, egyéb semmi! — De ha ugy állana is a kérdés mikép ezt elcsavarva b. E. ur állítani szeretné, csak azt kérdezzük az adó tiszt. ügyvédőtől, áll-e ezen törvényi axioma: „lex posterior tollit priorem“ vagy nem? 's e kérdés egyenes mefejtése eldöntend mindent. Mindazonáltal kérjük a b. urat, ne higgye megint, mikint hinni szereti, hogy a K. L. ur által legloyalisabbnak keresztelt par emberei az adó alól kibüni szeretnének. — (33. sz.) „Takarék-pénztárak“ című értekezésben, ezen igen hasznos intézetek létegesen ismertetnek meg; czikkirő szerint, magános v. részvényes országos v. közönségesekre osztatnak, ezután az illy intézetek alkelemei idéztetnek tanulságosan föl.

AUSZTRIA.

Ápril 24-én d. u. 5 órakor Bécsben egy iszonyú felhőszakadás több külvárost (Dornbach, Hernalz, Alservorstadt egy részét 's at.) vízzárral borított el. A víz 3-6 lábnyi magasra nőtt. A zivatar három óránál tovább tartott, mennydörgés 's villámlás kíséretében. — A vihar nyomdoki leginkább a szegény nép hajlékiban láthatók, melynek számára adakozások gyűjtetnek. Egy szőlőkapás házába becsapván a mennykő, az, daczára a szakadó özönnek, elhamvadt. — Egy esapláros csak nagy bajjal menekült pinczéjéből a víz elől.

KÜLFÖLD.

NAGYBRITANNIA. Ápril 24-én a felsőházban számos petitio nyújtott be a maynooth-bill ellen, maga Clare gr. 137el lépett elő. Egy petitióban, melyet az orange Roden lord nyújtott be, az kértetik, hogy mielőtt a parlament ezen rendszabály iránt tovább haladna, neveztessek ki különös bizottmány a Maynoothban használt könyvek 's előadott tanítások természetének megvizsgálására. Ezen szözet viszhang nélkül enyészvén el, Brougham lord arra emlékeztetett, mikint ő már 20 év előtt indítványozá a másik házban, hogy az ir. katolikus világi papság a status költségeim tartassék, mit a többség el is fogadott, de a felsőház félrevetett. Szónok gnyosan emelve ki a protestansok nagyobb részének ellenzését a bill ellen, megjegyzé, mikép Anglia ezen minden eszes alap nélküli zaj miatt, sokat vesz a külföldi véleményében.

Az alsóházban ápril 23-án Sir R. Peel jelentést tön, miszerint a maynooth-bill harmadszori felolvastatásakor az irlandi nevelésről törvények alapvonalit terjesztendi elő.

A királyné irlandi utazása július 10-re határozottat. A gazdag London a roppant The Great Britain gőzöst szándékozik számára megvásárolni.

Nem árt figyelmezni az angol lapok hangulatára, melyet a maynooth-bill szerencsés előhaladása szült. A „Times“ így szól: „Valódi sajnálmal tapasztaljuk, hogy a közérzelem olly kevésse van képviselve, nemcsak a ház vitáiban, de a cabinet politikájában is. Ha a rendszabály igazán olly czélszerű, olly embereséges, olly üdvös és olly szükséges, ugy felette sajnálatos, hogy Sir R. Peel a nép rokonszenvét és ráállását előre nem biztosítá számára. A mint a dolgot állnak, a többség ministeri, de nem népszerű.“ A „Globe“ ezt mondja: „Peel soká késett jóváhagyni az Irland iránti bőlebb rend-

szert; 's most midőn pártoltatását ohajta, nemesak barátitól, kik a czélt nem méltányolják, de a közönségtől is elhagyatva találja magát, mely nem bízik benne; ő egyébként eltökéltnek látszik Caesar példájakint öltönyébe burkolozva legalább illően bukni.“ — Ugyancsak a „Globe“ szerint a kisebbséget nem némítá el a ministeri többség. A mint a szavazás eredménye tisztán állt, az ellenkezők központi bizottmányá röpiratot nyomtatott 1500 példányban a bill ellen a disszenterket felizgatandó, hogy Londonba bizottmányokat küldjenek, egyetemes ellenzés képezésére a ministeri bill ellen.

Egy londoni levél szerint a maynoothbill melletti többséghez, kivétel nélkül, Anglia legszemesebb, nemesb és tapasztaltabb férfiai tartoznak. A kisebbség merő söpredék 's pártalak: holt fő, teli balítélet- és szolgáltsággal. Mindamellet a többség a jelen igazgató és az Angliában fenálló pártok felbontására czéloz. Mihelyest a pártok egybeolvadnak, végőrájuk is ütöt. Két párt egy fusióban, képviseleti kormány mellett anomalia. Nincs közveletőjük, közveletőjük 's tartós közveletők. Hatásában mindkettő meg van gyöngítve, mert egymás támogatása nélkül erőtlének 's ezen kölesönös támogatást mégsem parancsolhatja egy is. Az alsóházban három párt mutatkozik jelenleg: a régi toryk, conservatív nevezet alatt, a protestans túlnyomóságnak Irlandban állandó védelői; a tiszta conservatívok, kik nemesak elveit, de meggyőződését és eljárását is Peelné magokévé teszik, 's ezenek tünik ki, milly ellenőrséget gyakorol a minister az egész cabinet, a fiatal aristocrazia, valamint korának legmélyebben gondolkozó és tekintélyes férfiai felett, kiknek egyedül vétkök a nemzet szemében az, hogy a régi tévedések 's avult balvéleményekkel felhagytak; végre a whigek. — Ezen, száma majdnem egyenlő osztályoknak elseje, lángszét illetőleg, számba sem vehető, 's ezenkívül vezérnélküli; azonban bír hatalommal, egyik vagy másik osztálynak többséget szerezni. Annyi igaz, hogy ezt első alkalomkor Peeltől megtagadta. Ezen eset fordul elő talán John Russel lordnak indítványánál, melyet majus 13-én hirdettet; az az megfőrténik, akkor még a parliament berekesztése előtt whigecabinetünk lehet, de csak ollyan, melyet sir R. Peel jóváhagy.

FRANCZIAORSZÁG. Ápril 24, 's 23kán a követi-kamara a kamatleszállítási javaslat bonczolásával foglalkozott. Említők, mikint az általános tanácskozás bevégeztével, a módosítások taglaltattak 's köztők első helyen Liarderes uré, mely így hangzik: „1846ban törvényjavaslat terjesztessék a kamarák elibe, az 5% tes statuskötelezvényeknek törlés vagy ugyan olly értékű pótlás általi visszafizetésére.“ Ezen módosítás nagyot bukván, Vatro indítványára, miszerint a statuspapirosok 3 1/2 % re szállítassanak, azon igéret mellett, hogy a 6% et jövedelmezendő vasutak tárából 1 1/2 — 2 frankig egészítetnek ki, pártolókra nem talált. Morry kívánta, hogy necsak az 5, de a 4 1/2 és 4% tes kötelezvények is 3% re szállítassanak. Hasonlókép bukott. Illy sommás úton bányán a kamara még Lefebvre és Cremeux módosítványival, vizsgálat alá vette az eredeti törvényjavaslatot, mikép az a bizottmány kezéből kikerült. Ennek első czikke első két sa nagy többséggel elfogadtatván, miszerint a pénzügyminister felhatalmaztatik a statuspapirosoknak leszállítására vagy kifizetésére a tulajdonosoknak szabad választása mellett, a 3 st Lacave-Laplanche finantzminister Muret javaslatával kívánta felelereltetni, miszerint az ujjolag alkotott 4 1/2 % tes statuspapirosok 10 év alatt (a bizottmány 7 évet javasolt) le ne szállítassanak, — mi csaknem egyhangulag elfogadtatott. Ezután Tracy azoknak megkímélését sürgette, kik 500 frankos kötelezvénynél nagyobb nem bírnak. Vatro ut szenevedélyesen pártolá ezen indítványt, mely 60,000 család lételek megvására szolgál. Benoist túlságosnak találván e számot, nem akar, hogy a pénzesarnokban kétféle statuspapirosok keringjenek. Tracy indítvány pártolatlan maradván, az 1. cikk szótöbbséggel megállapítottat. A becsület- rend azonban, a tengerészeti rokkantak, és a kórodák kivételtek. Mindamellet a törvény mintegy 13 milliót hoz a konyhára. A többi 8. cikk mind megmaradt. A két hónap múlva egybegyűlendő kamaráknak a pénzügyminister számot adand e törvény sikere felől. — Ezen tárgy vitatása közben Mackau báró tengerészeti minister egymásik gyarmati-törvényt hozott be pótlékal az előbbihez.

Ezen tárgyra vonatkozólag idézzük a „Journal des Debats“ némely szavait: A követikamara, ugy mond, nyilatkozott. A törvény, mely a tőkepénzesek jövedelmének 1/2-ét veszi el, első czikkétől az utolsóig tegnap elfogadtatott. Egy ülés elég volt, hogy a kamra a rendszabály felett határozzon 's minden részleteit megállapítsa. Ezen törvény szörazkozás és zaj között vitatottat 's a kamra zaja 's egykedvűsége közt szavaztatott meg. Látnak, hogy a kamra hamar vézde dolgát. A hitelezők kiraboltnak, de ez könnyedén történi; 's ez a vigasz. 'S ez nem egyedüli vigasz, szerencsére van még egy mód hátra 's egy remény: még minden ki nincs mondva. Igaz, hogy a követi kamra megszavazta a kamat leszállítást, de egy kamrának akarata nem souverain. Francziaországban két kamra van, és ha alkotmány ezt így akarta, megtörtént valószerűleg azért, hogy egyik a másikat ellensúlyozza 's egymás hibáit kiigazíthassa. —

A börzén ezen leszállítás semmi változást nem szült, az 5% tes kötelezvények folyvást jó keletben vannak. — Egy magán levelező szerint a király nem barátja ezen intézkedésnek. — A kamarák novemberben oszlanak el. Guizot ur furdőbe vonult, megsem jelenendő többé a jelen kamarákban.

Rossy ur a jezsuiták ügyében Rómába küldeték.

SPANYOLORSZÁG. A hivatalos „Gazetta de Madrid“ fontos királyi rendeletet közöl, miszerint a néhai kolostor-püföletek eladása is megszüntetettik. Ez úgy a világi papjajavak visszaadásávali kormányi rendelettel rokon, élénk figyelmet gerjesztett, mert a még el nem adott kolostorjajavak iránti hasonló rendelmény előfutójának tekintetik.

NÉMETORSZÁG. A württembergi másodkamra apr. 21-kei ülésében körülbelül hét óráig tartott tanácskozás után a három évre tartozott censurái költséget — melyet az alkotmány behozatala óta (1819) a többség mindig megszavazott — megtagadta. Maga a lovagi-rend többsége is ezuttal az ellenzék részére állott, kivéven a hat evang. főszerintendens és a kath. főhivatalnokokat.

A „Kölni újság“ Webster Dániel amerikai statusfőnök magasztaló beszédét közli, melyet a német-egyesület év-ünnepén tartott New-yorkban. Németország 's a vámszövetség felett: W. szerint Európának egy nemzete sem mutatott oly rokonszenvet minden iránt, mi amerikai, mint a német. Irodalmában, vállalatában 's társas életében. Szerinte újabb időben mi sem történt, mi a nemzetek közötti kereskedelmi közlekedés igazán tudományos alapra épített sikerűs helyreállításának reményét annyira felélesztette volna, mint a német vámszövetség. A német kereskedelmi egylet azon elvből indult ki, hogy a németeknek, kiket egy nyelv, közös származás, közös szükség, egy irodalom csatolnak össze, közös kereskedéssel kell bírniok, 's rendeltetésöknek egynek kell lennie. Szónok örömmel üdvözi ez új nemzetiséget. — Sir R. Peel európai nagy statusfőnök ellenben panaszt emelt a parlamentben az iránt, hogy a német vámszövetség mindinkább tiltó-rendszerhez közeledik. O a szövetséget tökéletes múnék vallá a belközlekedést illetőleg, a mennyire a státusokat egymástól elkülönző vámsorompókat lerombolá: ellenben külkereskedésre nézve a rendszert káros és sajnálatosnak nyilvánítá. Ezen szavak értelmét a kölni újság egyik levelezője akint veszi. mintha Peel mondaná: „Jól tettétek, hogy a belső vámsorompókat eltöröltétek, ebből a brit kereskedésre legnagyobb haszon áradott; amde igaztalanságot 's bünt követétek el a brit nemzetet, hogy a külvilágot is el nem távollítottátok 's az angol kelmének szabad juthatást piacotokra nem engedtetek.“ Es ha Németország követné e tanácsot, kérdi levelező, mivel hálálná azt meg Anglia?

Vajjon tiltó vámjait Németország elől eltörölné vagy csak mérsékelné is? bizonyos nem, hanem Peel beérné azzal, hogy minket okos derék nemzetnek nevezzen, melynek nincs szüksége több dolgozni, mert az angolok jó pénzükért minden szükségessé házukba szállítanak! Németország úgy is el van ismerve Anglia legjobb vásárlójának, 's az angol kelmékre nézve vámszabályzata legalacsonyabb minden európai nemzeteké között. Es vajjon volt-e erre Anglia valaha tekintettel? Németország szabad kereskedését illetőleg Angliától 's több szomszédától ne várjon semmit, még akkor sem, ha talán a most még csak elméletben létező kereskedés szabadságát első létesíté. — Végre még csak azt jegyezzük meg, hogy a hansa-városok is mindinkább érzik szükségét a vámszövetséghez csatlakozásnak.

Berlinben a dolgozó néposztály felszólására alakult központi 's helybeli egylet azon fokra jutott, hol választania kell a megsemmisülés vagy újakezdés között. Hogy nem ezen utolsó fog megtörténni, kezkezik arról a részvényesek habozása, és a családások kimerülése. A közelgő felbomlás egyik oka ott is fekszik, hogy a kormány sok változtatást parancsolt az alapszabályokban.

AMERIKA. Montevideo kikötőjének Rosas-rendelte erős hadi-zár alá vételét az angol követ 's a francia admirál még el nem ismerék. Buenosayresi levelek szerint Brasilia 's Paraguay kormányok között dacz-védszövedtség létesült, mely többek közt a két státust átszelő folyamokon kölcsönös hajózási jogot alapít. A londoni „Globe“ hiszi, hogy e szövetség halálos csapás Rosas paraguayi kinézésére. — Pakenham brit követ a „Herald“ szerint utasítva van kabinete által az amerikai kereskedési-szerződés feletti új alkudozások megnyitására. — Texas elnökének a bekebelezés iránti ellenszegülését a texasi senatus nem osztja, mely alatt személyes 's önző indokok gyaníttatnak. Az utolsó izenetek azon sa, miszerint Texas nemzeti adósságát tartsa meg, a bekebelezésnek legfőbb akadályá. A „Courier des Etats unis“ erről következőleg vélekedik: a Congressus részéről nyilvános igazságtalanság, hogy Texas nemzeti adósságának sulya alatt hagyják 's egyáltal nemzetiességétől megfosztani akarja, melyen azon adósságnak eredete, mint biztosítékán épül. —

Canadában a vasutak szükségét mind inkább érzik, kivált miután az egyesült státusok azon határozata, hogy az angol kelmék, területükön vámentesen mehessenek keresztül, az átmeneti-közlekedést az atlanti oceanra egészen magokhoz vonni fenyegetnek.

AFRIKA. A kabylok hegyes és nagy országa elleni francia táborozás, melynek májusban kellett megtörténni, 's czélja kereskedelmi, azaz: Budschia és Tschitschelly szép 's a kabylok által szüntelen elzárta kikötők felelevenítése vala, leginkább Abd-el-Kader fenyegető mozgalmi miatt, melynek ereje több marokkói 's algeriai törzsek hozzájárulása által mindinkább izmosul, — a „Journal des Debats“ szerint ez évben alig ha menend végezh. A táborozást Bugeaud marsall személyesen vala vezérlendő, 's őt a legújabbban Algierba érkezett Montpensier hg. követendő. — A morokkói császár egy csapat katonaságot küldött az Abd-el-Kaderhez elpártolt szökevények üldözésére. — Oran tartományban Lamoriciera tábornok részen áll Abd-el-Kader beütését visszaverendő.

ELEGY. „Times“ szerint apr. 19-én azon hír keringett Liverpoolban, hogy Montevideo a hadizár alól fölmentetett. — Angliában legközelebb villamos sürgönyök segélyével shakot játszottak, a sürgönyi közlés pontossága és gyorsasága kitüntetésére; nem sokára egy játék whist fog ez utonl játszani. A négy játszó Southampton, London, Gosport és Basingstoké-ben leend, 's hiszik, hogy e játék nem tartand tovább, mint egy közönséges asztali játék. —

G. r. Dessewffy Emil vezérlete mellett szerkeszti Szevény József. (Szerkesztéségi szállás urutca Hováthház 450d. sz. a. 1. em.)

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK.

Haszonvételek bérbe adása. (2, 3)

A főmoltóság magyar kir. udv. kincstár kegyes rendelkezéséből közhírré tétetik: hogy a megüritt kalocsai érseki uradalomhoz tartozó következő haszonvételek melyeknek mostani haszonbérleti idejük 1845. év végével fognak kitelni, három egymást követő évre, ugymint: 1846. évi januarius hó 15-öd napjától kezdve 1848. év december hó utolsó napjáig, fognak — a helybelység joga a főmlgo magyar kir. udv. kincstárnak fentartatván — haszonbérbe adatni, nevezetesen:

- 1) Ezen egész uradalom határára levő vizekben 's mocsárokbán a nádaly-, vagy is pióca-fogás joga, melyhez megkívántatik bánátpénz öt ezüst forint.
2) Bácsufalu helységében az ottani vendégfogadó a haszonbérlet által tulajdon italai mérése szabadságával; bánátpénz 85 ezüst forint.
3) ottan a mészárszék 40 hold szántó-, 's 28 hold kaszálló-földekkel; bánátpénz 20 ezüst forint.
4) Dérony helységében a helybeli vendégfogadó; bánátpénz 70 forint pengő.
5) Dérony helység határára a halászat joga; bánátpénz 10 forint.
6) A klesitsi pusztán levő vizen a halászat joga; bánátpénz 6 for. mely haszonvételek haszonbérbe fognak adatni 1845. évi augusztus hó 19-én Bács érseki mezővárosában a tisztartól irodában a szokott reggeli órákban.

A kalocsai és hajósi kerületekre nézve:

- 1) A kalocsai serház, a hol pálinka-mérés megengedtetik az udvar melletti kerttel; bánátpénz 130 ezüst forint.
2) A dunai felső halászat Foktú helysége felső határáról kezdve Sükösd helysége alsó határáig a Dunában a mint az az uradalmat illeti, 's annak ágaiban, nem különben a Duna folyásán kívül levő vizekben csik- és tekenésbéka-fogással, kivéven a Kalocsa városa határára levő vizeket, és az egész uradalomban a pióca-fogást; bánátpénz 260 forint pengő.
3) A hajósi kerületben a Káli pusztában 635 holdat tevő szántóföldek, melyekre kívántatik 130 ezüst forint bánátpénz.

Englaender Jakob elleni csődper. (2, 3)

11979. Pest városa tanácsának felírása szerint Englaender Jakob hitellezői csődületének határnapja folyó évi majus 29-hikére tüzetvén ki; és tömeggondnokká Ritter Adolf, perügylővé pedig Pözner Károly hités ügyvéd nevezetvén; ugyanez kihirdetett. Költ Sz. György hó 15-öjén 1845.

Liedemann B. Ferencz (1)

A lengyel-kölcsönféle sorsjáték f. évi junius 1-jén történendő utolsó húzásához sorsjegyeket 's részvényeket 1 millio 200,000 ft nyeresémmel; — továbbá igen híres anodyne necklace angol foggyöngyöket gyermekek számára; — végre 2000 darab valódi gyapju „de laine“ ruhákat, darabját 6 ft 30 krajai pengőben — ajánl

Most jelent meg, és kapható Emich Gusztáv (2, 2)

magyar és külföldi könyvkereskedésében Pesten, uri- és kigyó-utca szegletén, a cs. kir. postahivatalnak átellenében: Kalmár és Tengerész. Eredeti drama négy felvonásban. Irta Czákó Zsigmond. Ára csinos borítékba fűzve 1 ft ezüst pénzben.

Haszonbérlet. (2, 3)

Temesvár szabad kir. város tanácsa részéről tudni adatik: hogy folyó évi junius hó 12-én következő városi javak, ugymint: fedéleserép-készítő, és eladási, — a bor- 's pálinkabeviteli — (accis) és kecskék 's juhok kivágási, vagy is ugynevezett kozara jog; nem különben az ó majorok külváros-ban a téglalegető kemence, melletti koresma — ugy szinle pétérvári és bécsi kapu előtt létező két deszkából való fogadók ujonan folyó évi november 1-től kezdve három egymásután következő évre nyilvános árverés útján haszonbérbe kiadandók lesznek, és az előleges feltételek a kebeibell számvévi hivatalnál betekintheők. Temesvárt majus hó 27-ken 1845.

Gabonaár váltó garasokban. (2, 3)

Table with columns for location (Pesten, Temesvárot, Komáromban, Sopronban, Mosonyban, Nagyszombatban, Pozsonyban, Miskolcra) and price ranges for different types of grain (Tisztabúza, Kétszeres, Rozs, Árpa, Zab, Kukortozsa).

Hirdetmény. (3, 3)

A főm. m. kir. udv. kincstár kegyes rendelkezéséből közhírré tétetik: Kalocsa érseki mezővárosába az uradalom által adni szokott kóserbor-méréshez köttetett vendéglői haszonvételek, melybe a zsidók étellel is ellátatnak, 1845. évi junius hó Adikén Kalocsán az igazgató hivatal irodájában, a reggeli szokott órákban, árverési úton a többet ígérőnek, három egymást követő évre, ugymint 1845. évi october hónap 15-öd napjától kezdvén 1848. évi september hónap utolsó napjáig haszonbérbe fog adatni; a helybelységnek joga a főm. m. kir. udv. kincstárnak fentartatván. Melyre a bérleni szándékozók, öt pengő forint bánátpénzzel ellátva, ilendően meghívattatnak.

Váltótörvényszéki hirdetés. (1, 3)

Kovács Ignác, kinek holléte nem tudatik, felhivatik ezennel, hogy Fröschi Károly soprni arany-műves ellen S. Ammer részére véghezvitt biztosítási összeírásba 51 szám alatt foglalt egy, koralyöngyökből összeillesztett nyakláncz, két karperecz és egy pár függőket illető tulajdonosi jogának bizonyítványával ellátott kérelmét, a biztosító fél ellen f. évi majus 26-dik napjáig okvetetlen headja, különben azon tárgyak további foglalás alá fognak vétetni. Költ Sopronban a királyi váltótörvényszéknek 1845. eszt. aprilis 23-án tartott üléséből.

Tedesko Jakob elleni csődper. (3, 3)

11963. A fiunei kerületi első bíróság polgári törvényszékének jelentése szerint Tedesko Jakob helybeli kereskedő hitellezői csődületének határnapja folyó évi majus 13. 14. és 15-dikére tüzetvén ki, és tömeggondnokká, valamint perügylővé Cimiotti József Lajos hités ügyvéd nevezetvén; ugyanez kihirdetett. Költ Sz. György hó 15-öjén 1845.

Adler János elleni csődper. (3, 3)

11968. Pozsony vármegyének jelentése szerint közhírré tétetik: hogy Pozsony-Várallya mezővárosának tanácsa Adler János ottani lakos elleni csődper megnyitására folyó évi majus 19-dik napját tüzte ki, tömeggondnokká Rauscher József tanácsbéli, pergondnokká pedig Dobrovich Mihály hités ügyvédet nevezvén ki. Költ Sz. György hó 15-öjén 1845.

Limp Mátyás elleni csődper. (3, 3)

11475. Mosony vármegye törvényszékének jelentése szerint Limp Mátyás levéli 1/4 helys. job-bágy hitellezői csődületének határnapja folyó évi majus 16-dikára tüzetvén ki, és tömeggondnokká járás-beli esküdt Trásy Geza, perügylővé pedig Heinrich Léopold tisztú alügylővé nevezetvén; ugyanez kihirdetett. Költ Bajtás hó 26-dikán 1845.

Raktár-változtatás. (1, 2)

Ezennel bátorokunk a nagyontisztelt közönséggel tudatni, miszerint diesértelen ismert nagy-szerű havanna szivaraink raktára az uri-utczai ezeltől Troll-jelenleg Szupp-féle 446. szám alatti ház 15-öd emeletében létezik, 's ajánljuk magunkat hűtisztellett.

Enderes K. és társa (3, 3)

szivar- török 's amerikai dohány-szállítók Pesten.

Hirdetés. (2, 3)

Néhai kalocsai gyám, és vaskereskedő Baráthy János 's neje Kis Julianna, valamint vejük, szinle vaskereskedő Molnár Pál csődperikben hozott ítéletek végrehajtására 1845-dik évi junius 30-dika határnapul kitüzetvén, ezennel felhivatnak az illető hitellezők, hogy a kitett időben magukat Kalocsán az alulírott végrehajtó bíró előtt jelentsek. Kalocsán, 1845-dik évi aprilis 26-án.

Spech Lajos (2, 2)

kalocsai uradalmi főügylő, mint végrehajtó bíró.

Pálinka-készület eladása. (2, 2)

Gróf Zay Károly N. Szombathoz közel, Nyitra megye kebelében fekvő bucsányi jóságában szesz-gyára megszüntetése, és annak helyébe répaczukor-gyár felállitása következtében az ottani legjobb

karban levő 3, öszvesen 65 akós rézkatlanból és a hozzá tartozandókból álló szeszégetési készület szabad kézből naponként eladandó. Költ Bucsányban, 1845-dik april 29-ken a bucsányi tisztartól hivatal által.

Haszonbérlet. (2, 3)

Néhai tek. Hanzely Márton ur hagyományi tömegéhez tartozó t. n. Tolna vármegyében fekvő Bölcsek, szent-andrási és madosai birtokrész f. é. junius 7-ken Szent-Andráson tartandó árverés útján legfőbbet ígérőnek 6 évre haszonbérbe fog adatni. Előlegesen értekezhetni vagy a helyszínen az illető gazdasági tisztel, vagy Pesten táblai ügyvéd Gerbly Rudolffal.

Stattuspapíroknak és részvények árkelete Bécs, majus 3-án 5 pcent. st. köt. 113 1/4 ft. p. 4 pcent. st. köt. — 3 pcent. st. köt. — 1834-ki st. kötles. (500 ft.) 779 1/2 ft. 1839-ki (250 ft.) — ft. 1839-ki (50 ft.) — ft. — Bankrészvények darabja — ft. Pesti középp. vasut (100 ft.) 110 1/2 Nagy-szombatt (100 ft.) — Pesti lánchíd-részvény (100 ft.) 137. — Gözhajó-részv. (500 ft.) — ft. — Eszterházy-sorsjegy 58 ft. p. pben. — Danavizsítás.